

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY THANH NHẠC TRONG ĐÀO TẠO ÂM NHẠC CHUYÊN NGHIỆP

Phạm Huy Anh
Khoa Nghệ Thuật, Đại học Hạ Long

Tóm tắt: Trong bối cảnh đổi mới giáo dục nghệ thuật và yêu cầu ngày càng cao của thị trường lao động trong lĩnh vực biểu diễn âm nhạc, việc nâng cao chất lượng giảng dạy thanh nhạc trong đào tạo âm nhạc chuyên nghiệp trở thành nhiệm vụ quan trọng. Bài viết tập trung phân tích thực trạng giảng dạy thanh nhạc tại các cơ sở đào tạo âm nhạc, chỉ ra những hạn chế trong phương pháp giảng dạy, nội dung chương trình và năng lực người học. Trên cơ sở đó, đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy thanh nhạc theo hướng hiện đại, cá thể hóa và hội nhập quốc tế.

Từ khóa: thanh nhạc, giảng dạy, đào tạo âm nhạc chuyên nghiệp, phương pháp giảng dạy, chất lượng đào tạo.

IMPROVING THE QUALITY OF VOCAL MUSIC TEACHING IN PROFESSIONAL MUSIC TRAINING

Abstract: In the context of innovation in art education and the increasingly high demands of the labor market in the field of music performance, improving the quality of vocal music teaching in professional music training has become an important task. This article focuses on analyzing the current state of vocal music teaching at music training institutions, pointing out limitations in teaching methods, curriculum content, and student capabilities. Based on this, it proposes several solutions to improve the quality of vocal music teaching in a modern, individualized, and internationally integrated direction.

Keywords: vocal music, teaching, professional music training, teaching methods, training quality.

Nhận bài: 14/04/2026

Phản biện: 15/05/2026

Duyệt đăng: 18/05/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh giáo dục nghệ thuật đang có những chuyển biến mạnh mẽ dưới tác động của hội nhập quốc tế và sự phát triển nhanh chóng của công nghệ số, đào tạo âm nhạc chuyên nghiệp nói chung và giảng dạy thanh nhạc nói riêng đang đứng trước nhiều yêu cầu đổi mới toàn diện. Thanh nhạc không chỉ là môn học kỹ thuật mà còn là lĩnh vực nghệ thuật đòi hỏi sự kết hợp hài hòa giữa tri thức chuyên môn, cảm xúc thẩm mỹ và năng lực biểu diễn sáng tạo. Tuy nhiên, thực tiễn giảng dạy tại nhiều cơ sở đào tạo âm nhạc cho thấy vẫn còn tồn tại những hạn chế nhất định về phương pháp giảng dạy, chương trình đào tạo, mức độ cá thể hóa và khả năng thích ứng với xu hướng nghệ thuật hiện đại.

Trong khi đó, thị trường lao động trong lĩnh vực biểu diễn âm nhạc ngày càng đòi hỏi cao hơn về chất lượng nghệ sĩ, không chỉ vững vàng về kỹ thuật thanh nhạc mà còn phải có phong cách biểu diễn cá nhân, khả năng thích ứng với nhiều thể loại âm nhạc và năng lực sử dụng công nghệ trong biểu diễn. Điều này đặt ra yêu cầu cấp thiết phải nâng cao chất lượng giảng dạy thanh nhạc theo hướng hiện đại, linh hoạt và hội nhập.

Trên cơ sở phân tích thực trạng giảng dạy thanh nhạc trong đào tạo âm nhạc chuyên nghiệp, bài viết tập trung làm rõ những ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân của các hạn chế hiện nay, từ đó

đề xuất một số giải pháp mang tính khả thi nhằm nâng cao chất lượng đào tạo. Các giải pháp được định hướng theo hướng đổi mới phương pháp giảng dạy, cá thể hóa quá trình đào tạo, tăng cường ứng dụng công nghệ số, đẩy mạnh hoạt động thực hành biểu diễn và nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Yêu cầu đối với đào tạo thanh nhạc chuyên nghiệp

Đào tạo thanh nhạc chuyên nghiệp là quá trình hình thành năng lực biểu diễn nghệ thuật tổng hợp, vì vậy đòi hỏi người học không chỉ nắm vững kỹ thuật mà còn phát triển toàn diện về tư duy và cảm xúc nghệ thuật.

Trước hết, cần đảm bảo nền tảng kỹ thuật thanh nhạc vững chắc, bao gồm hơi thở, phát âm, cộng minh, mở khẩu hình và kiểm soát âm thanh. Đây là cơ sở quan trọng để người học phát triển giọng hát bền vững và hạn chế sai lệch kỹ thuật.

Bên cạnh đó, đào tạo cần hướng tới phát triển năng lực biểu cảm và tư duy nghệ thuật, giúp người học hiểu và chuyển hóa nội dung tác phẩm thành cảm xúc biểu diễn, từ đó nâng cao chiều sâu nghệ thuật của giọng hát.

Một yêu cầu quan trọng khác là hình thành phong cách biểu diễn cá nhân, tránh rập khuôn, đồng thời khuyến khích người học phát huy đặc

điểm giọng hát và cá tính nghệ thuật riêng. Ngoài ra, chương trình đào tạo cần đảm bảo khả năng thích ứng với nhiều thể loại âm nhạc, từ cổ điển đến đương đại, nhằm đáp ứng yêu cầu đa dạng của thị trường biểu diễn.

Cuối cùng, cần chú trọng kỹ năng biểu diễn sân khấu và ứng dụng công nghệ, giúp người học tự tin khi trình diễn và khai thác hiệu quả các công cụ hỗ trợ luyện tập, thu âm và biểu diễn hiện đại.

2.2. Thực trạng giảng dạy thanh nhạc trong đào tạo âm nhạc chuyên nghiệp

2.2.1. Ưu điểm trong giảng dạy thanh nhạc hiện nay

Trong những năm gần đây, công tác giảng dạy thanh nhạc tại các cơ sở đào tạo âm nhạc chuyên nghiệp ở Việt Nam đã có nhiều chuyển biến tích cực. Trước hết, đội ngũ giảng viên ngày càng được chuẩn hóa về trình độ chuyên môn, nhiều giảng viên được đào tạo bài bản ở trong và ngoài nước, có kinh nghiệm biểu diễn thực tiễn phong phú. Điều này góp phần nâng cao chất lượng truyền thụ kỹ thuật và định hướng phong cách biểu diễn cho người học.

Bên cạnh đó, chương trình đào tạo thanh nhạc đã bước đầu được cập nhật theo hướng hiện đại hơn, có sự kết hợp giữa kỹ thuật thanh nhạc cổ điển và một số nội dung âm nhạc đương đại. Người học không chỉ được rèn luyện kỹ thuật cơ bản mà còn có cơ hội tiếp cận nhiều thể loại âm nhạc khác nhau, từ đó mở rộng năng lực biểu diễn.

Ngoài ra, môi trường học tập ngày càng gắn với thực tiễn biểu diễn. Sinh viên có nhiều cơ hội tham gia các chương trình nghệ thuật, cuộc thi, buổi hòa nhạc trong và ngoài nhà trường. Đây là điều kiện quan trọng giúp người học rèn luyện bản lĩnh sân khấu và tích lũy kinh nghiệm thực tế.

2.2.2. Một số hạn chế trong giảng dạy thanh nhạc

Bên cạnh những kết quả đạt được, thực tiễn giảng dạy thanh nhạc vẫn còn tồn tại một số hạn chế đáng lưu ý.

Trước hết, phương pháp giảng dạy vẫn còn thiên về truyền thống, trong đó giảng viên giữ vai trò trung tâm, truyền đạt kiến thức theo hướng một chiều. Người học chủ yếu thực hành theo hướng dẫn sẵn có, ít có cơ hội tự khám phá và sáng tạo trong xử lý tác phẩm. Điều này làm giảm tính chủ động và khả năng phát triển cá tính nghệ thuật của sinh viên.

Thứ hai, chương trình đào tạo chưa thật sự linh hoạt và cập nhật kịp thời với xu hướng âm nhạc hiện đại. Nội dung đào tạo vẫn nặng về kỹ thuật

thanh nhạc cổ điển, trong khi nhu cầu thực tiễn của thị trường âm nhạc ngày càng đa dạng, bao gồm nhiều dòng nhạc đương đại, nhạc nhẹ và các hình thức biểu diễn kết hợp công nghệ.

Thứ ba, việc ứng dụng công nghệ trong giảng dạy còn hạn chế. Mặc dù công nghệ số đã phát triển mạnh mẽ, nhưng việc sử dụng phần mềm hỗ trợ luyện thanh, phân tích giọng hát, thu âm và đánh giá quá trình học tập chưa được khai thác đồng bộ. Điều này làm giảm hiệu quả tự học và khả năng tự điều chỉnh kỹ thuật của người học.

Thứ tư, sự khác biệt về trình độ đầu vào giữa người học còn lớn, gây khó khăn cho giảng viên trong việc tổ chức dạy học đồng loạt. Trong nhiều trường hợp, giảng viên phải điều chỉnh nội dung giảng dạy theo từng cá nhân, nhưng điều kiện thời gian và sĩ số lớp học lại hạn chế, dẫn đến hiệu quả đào tạo chưa đồng đều.

2.2.3. Nguyên nhân của những hạn chế

Những hạn chế nêu trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau, cả khách quan và chủ quan.

Về mặt chủ quan, tư duy giảng dạy của một bộ phận giảng viên vẫn chịu ảnh hưởng của mô hình đào tạo truyền thống, coi trọng truyền thụ kỹ thuật hơn là phát triển năng lực sáng tạo. Điều này khiến quá trình đổi mới phương pháp giảng dạy diễn ra chậm.

Bên cạnh đó, cơ sở vật chất và trang thiết bị phục vụ giảng dạy thanh nhạc chưa đồng bộ, đặc biệt là các thiết bị hỗ trợ công nghệ cao như phòng thu, hệ thống phân tích âm thanh hay phần mềm chuyên dụng còn hạn chế.

Ngoài ra, công tác bồi dưỡng giảng viên về phương pháp giảng dạy hiện đại chưa được thực hiện thường xuyên, dẫn đến sự chênh lệch trong năng lực áp dụng các phương pháp mới giữa các giảng viên. Về mặt khách quan, sự phát triển nhanh chóng của thị trường âm nhạc và yêu cầu đa dạng của ngành biểu diễn cũng tạo áp lực lớn đối với hệ thống đào tạo, trong khi việc cập nhật chương trình và phương pháp cần có thời gian và nguồn lực phù hợp.

Có thể thấy, giảng dạy thanh nhạc trong đào tạo âm nhạc chuyên nghiệp hiện nay đã đạt được những kết quả nhất định, góp phần đào tạo đội ngũ nghệ sĩ biểu diễn có chất lượng. Tuy nhiên, vẫn tồn tại những bất cập liên quan đến phương pháp giảng dạy, chương trình đào tạo, ứng dụng công nghệ và điều kiện tổ chức dạy học.

Những vấn đề này đặt ra yêu cầu cấp thiết phải đổi mới toàn diện hoạt động giảng dạy thanh nhạc

theo hướng hiện đại, linh hoạt và cá thể hóa, nhằm đáp ứng tốt hơn yêu cầu của thực tiễn nghệ thuật và xu thế phát triển của giáo dục âm nhạc trong thời kỳ hội nhập.

2.3. Giải pháp nâng cao chất lượng giảng dạy thanh nhạc trong đào tạo âm nhạc chuyên nghiệp

2.3.1. Đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng phát triển năng lực và sáng tạo nghệ thuật

Đổi mới phương pháp giảng dạy được xem là giải pháp mang tính nền tảng trong việc nâng cao chất lượng đào tạo thanh nhạc. Thay vì duy trì mô hình giảng dạy truyền thống vốn đặt nặng vai trò của giảng viên trong truyền thụ kỹ thuật, cần chuyển sang tiếp cận lấy người học làm trung tâm, trong đó người học giữ vai trò chủ động trong quá trình tiếp nhận và phát triển năng lực nghệ thuật.

Theo hướng này, giảng viên không chỉ là người “dạy hát” mà trở thành người tổ chức hoạt động học tập nghệ thuật, hướng dẫn phân tích tác phẩm, gợi mở cách xử lý kỹ thuật và cảm xúc. Người học được khuyến khích tự khám phá cách thể hiện tác phẩm, tự đánh giá phần trình bày của mình và của bạn học, từ đó hình thành tư duy phản biện nghệ thuật.

Ngoài ra, cần đa dạng hóa phương pháp giảng dạy như dạy học dựa trên dự án biểu diễn, dạy học thông qua tình huống sân khấu, học tập hợp tác nhóm và phân hội đồng đẳng. Những phương pháp này giúp người học không chỉ phát triển kỹ thuật thanh nhạc mà còn rèn luyện tư duy sáng tạo, khả năng thích ứng và năng lực biểu diễn thực tiễn.

2.3.2. Cá thể hóa quá trình đào tạo phù hợp đặc điểm giọng hát từng người học

Thanh nhạc là lĩnh vực có tính cá thể hóa rất cao do mỗi người học sở hữu cấu trúc thanh quản, quãng giọng, âm sắc và khả năng cộng minh khác nhau. Vì vậy, việc áp dụng một chương trình đào tạo đồng nhất cho tất cả người học sẽ khó mang lại hiệu quả tối ưu.

Cá thể hóa đào tạo cần được thực hiện từ khâu đánh giá đầu vào, xác định loại giọng (soprano, alto, tenor, bass hoặc các phân loại chi tiết hơn), đến việc xây dựng lộ trình học tập riêng cho từng sinh viên. Mỗi người học cần được thiết kế hệ thống bài tập luyện thanh phù hợp với khả năng hiện tại và mục tiêu phát triển dài hạn.

Bên cạnh đó, giảng viên cần thường xuyên theo dõi sự tiến bộ của từng cá nhân để điều chỉnh nội dung giảng dạy kịp thời, bao gồm lựa chọn bài hát phù hợp, điều chỉnh kỹ thuật phát âm và

định hướng phong cách biểu diễn. Việc cá thể hóa không chỉ nâng cao hiệu quả đào tạo mà còn giúp người học phát huy tối đa tiềm năng nghệ thuật cá nhân.

2.3.3. Tăng cường ứng dụng công nghệ số trong giảng dạy và luyện tập thanh nhạc

Trong bối cảnh chuyển đổi số trong giáo dục, việc ứng dụng công nghệ vào giảng dạy thanh nhạc là xu thế tất yếu. Công nghệ không chỉ hỗ trợ giảng viên trong việc giảng dạy mà còn giúp người học nâng cao hiệu quả tự học và tự đánh giá năng lực.

Cụ thể, có thể sử dụng các phần mềm phân tích âm thanh để kiểm tra cao độ, trường độ, độ rung và độ ổn định của giọng hát. Các thiết bị thu âm và quay video giúp người học quan sát lại quá trình biểu diễn, từ đó điều chỉnh kỹ thuật và phong cách biểu diễn một cách khách quan hơn.

Ngoài ra, các nền tảng học tập trực tuyến cho phép tổ chức lớp học linh hoạt, hỗ trợ giảng dạy từ xa và mở rộng cơ hội tiếp cận tri thức âm nhạc quốc tế. Công nghệ cũng tạo điều kiện để người học tham gia các hoạt động biểu diễn trực tuyến, giúp họ làm quen với môi trường biểu diễn số – một xu hướng ngày càng phổ biến trong ngành công nghiệp âm nhạc hiện đại.

2.3.4. Tăng cường hoạt động thực hành, biểu diễn và trải nghiệm sân khấu

Thực hành biểu diễn là yếu tố trung tâm trong đào tạo thanh nhạc chuyên nghiệp. Do đó, cần tăng cường các hoạt động biểu diễn thường xuyên và đa dạng nhằm giúp người học rèn luyện kỹ năng sân khấu và bản lĩnh biểu diễn.

Nhà trường cần tổ chức định kỳ các chương trình hòa nhạc sinh viên, buổi biểu diễn chuyên đề, cuộc thi thanh nhạc nội bộ và giao lưu nghệ thuật với các cơ sở đào tạo khác. Thông qua các hoạt động này, người học có cơ hội tiếp xúc với khán giả thực tế, từ đó hình thành khả năng kiểm soát tâm lý khi biểu diễn.

Ngoài ra, việc đưa sinh viên tham gia các dự án nghệ thuật thực tế, hợp tác với nhà hát, đoàn nghệ thuật hoặc các sự kiện văn hóa – nghệ thuật bên ngoài nhà trường sẽ giúp thu hẹp khoảng cách giữa đào tạo và nghề nghiệp, đồng thời nâng cao tính ứng dụng của chương trình đào tạo.

2.3.5. Nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên thanh nhạc

Giảng viên là nhân tố quyết định trực tiếp đến chất lượng đào tạo thanh nhạc. Vì vậy, việc nâng cao năng lực đội ngũ giảng viên cần được xem là nhiệm vụ trọng tâm và lâu dài.

Trước hết, cần thường xuyên tổ chức các chương trình bồi dưỡng chuyên môn, cập nhật phương pháp giảng dạy hiện đại và xu hướng phát triển của nghệ thuật thanh nhạc thế giới. Giảng viên cần được tiếp cận các mô hình đào tạo tiên tiến để nâng cao năng lực sư phạm nghệ thuật.

Bên cạnh đó, cần khuyến khích giảng viên tham gia hoạt động biểu diễn chuyên nghiệp, nghiên cứu khoa học và giao lưu quốc tế. Điều này không chỉ giúp nâng cao trình độ chuyên môn mà còn mở rộng tầm nhìn nghệ thuật, từ đó nâng cao chất lượng giảng dạy.

III. KẾT LUẬN

Nâng cao chất lượng giảng dạy thanh nhạc trong đào tạo âm nhạc chuyên nghiệp là một yêu cầu tất yếu trong bối cảnh đổi mới giáo dục nghệ thuật và hội nhập quốc tế hiện nay. Kết quả nghiên cứu cho thấy, mặc dù công tác đào tạo thanh nhạc tại các cơ sở đào tạo âm nhạc đã đạt được những thành tựu nhất định như đội ngũ giảng viên ngày càng được chuẩn hóa, chương trình đào tạo bước đầu được cập nhật và môi trường thực hành biểu

diễn ngày càng phong phú, nhưng vẫn còn tồn tại không ít hạn chế cần khắc phục.

Những hạn chế chủ yếu tập trung ở phương pháp giảng dạy còn nặng tính truyền thống, mức độ cá thể hóa chưa cao, việc ứng dụng công nghệ còn hạn chế và sự chưa đồng bộ giữa chương trình đào tạo với yêu cầu thực tiễn của thị trường âm nhạc. Đây là những yếu tố ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng đào tạo và khả năng thích ứng nghề nghiệp của người học sau khi tốt nghiệp.

Trên cơ sở đó, bài viết đã đề xuất một số giải pháp trọng tâm nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy thanh nhạc, bao gồm đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng phát triển năng lực và sáng tạo nghệ thuật, cá thể hóa quá trình đào tạo, tăng cường ứng dụng công nghệ số, đẩy mạnh hoạt động thực hành biểu diễn và nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên. Những giải pháp này nếu được triển khai đồng bộ và hiệu quả sẽ góp phần quan trọng trong việc nâng cao chất lượng đào tạo âm nhạc chuyên nghiệp, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của xã hội và xu thế phát triển của nghệ thuật thanh nhạc hiện đại.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông tổng thể*, Hà Nội.
 Nguyễn Trọng Tạo (2010), *Âm nhạc học đại cương*, Nxb Đại học Sư phạm, Hà Nội.
 Trần Quang Hải (2015), *Thanh nhạc và nghệ thuật biểu diễn*, Nxb Âm nhạc, Hà Nội.
 Phạm Minh Khang (2018), *Giáo trình phương pháp giảng dạy âm nhạc*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.
 Lê Anh Tuấn (2020), “Đổi mới phương pháp giảng dạy âm nhạc trong bối cảnh hội nhập quốc tế”, *Tạp chí Khoa học Giáo dục*, số 162, tr. 45–52.
 Hoàng Cường (2019), *Nghệ thuật thanh nhạc hiện đại*, Nxb Văn hóa – Nghệ thuật, Hà Nội.